

w zarodku zabijam komunikację. Komunikacja oznacza wolność człowieka. Brak wolności zabija komunikację, bo zabija osobę w jej najwyższym atrybucie, jakim jest wolność wyboru”¹.

Recenzowana praca ukazała się jako XI tom serii Redemptoris Missio redagowanej przez o. Gerarda Siwka i adresowanej przede wszystkim do kaznodziejów. Może ona dostarczyć autorom kazań wskazówek, jakie środki językowe wzmacniają, a jakie osłabiają skuteczność głoszenia słowa w Kościele. Sądzę jednak, że przedstawiona w niej metoda pracy nad językiem kazań jest też ciekawa dla językoznawców i może być wykorzystana i rozwijana owocnie przez innych badaczy. Skrócowa forma wykładu stanowi zaletę książki, bo po prostu można ją szybko przeczytać, zarazem jednak pozostawia niedosyt w wielu kwestiach zaledwie sygnalizowanych przez autorkę. Miejmy nadzieję, że żywy odbiór książki przez czytelników świeckich i duchownych, jakiego doświadczyła autorka na promocji w Krakowie, zachęci ją do kontynuowania i pogłębiania podjętych z takim sukcesem badań.

Kraków

RENATA PRZYBYLSKA

KS. ROMUALD RAK (red.), *Od wszechświata stworzonego do człowieka odkupionego*, Katowice 1996, ss. 167.

Praca zbiorowa pod redakcją ks. R. Raka jest w pewnej mierze kontynuacją wydanej w Katowicach w r. 1993 książki pod red. ks. J. J. Knappika, *Jaki światopogląd odpowiada rzeczywistości?* Artykuły zawarte w recenzowanym tomie wychodzą poza problematykę stworzenia, traktowaną filozoficznie czy przyrodoznawczo, i pragną objąć to, co jest większe od stworzenia – a mianowicie odkupienie człowieka przez Chrystusa. Tom został podzielony na trzy części. Część pierwsza zajmuje się filozofią przyrody w ciągłym poszukiwaniu pierwszej przyczyny stworzenia świata i człowieka (artykuły ks. ks. T. Wojciechowskiego i J. J. Knappika). Część druga nosi tytuł: *Magisterium Kościoła a poszukiwania filozofów* i zawiera teksty z katechez Jana Pawła II (z roku 1986). Część trzecia jest poświęcona aspektom teologicznym odkupienia człowieka i kontynuacji stworzenia. Znajdujemy tam, obok artykułów ks. R. Raka (aspekt teologiczno-pastoralny) i ks. J. Cudy (aspekt teologiczno-fundamentalny), opracowanie aspektu biblijnego przez ks. S. Pisarka: *Od stworzenia człowieka przez odkupienie do „nowego Nieba i nowej Ziemi”*. Całość kończy się pięknym tekstem patrystycznym: dziękczynieniem za stworzenie, odkupienie i wywyższenie człowieka, który nam zostawił św. Bazyli Wielki.

Starannie wydaną pozycję nakładem Kurii Metropolitalnej w Katowicach uzupełnia 6 kolorowych ilustracji z wystawy objazdowej pa-

¹ H. P a g i e w s k i, *Podstawowe zasady komunikacji we współczesnym kaznodziejstwie*, „Homo Dei” 1975, z. 2, s. 117–119.

pieskiego dzieła misyjnego *Missio Austria*, zatytułowanej „Droga Stworzenia”, indonezyjskiego malarza Nyomana Darsane (ur. 1939 w Bali, Indonezja).

Kraków

Ks. JERZY CHMIEL

KOMISJA DUSZPASTERSKA EPISKOPATU POLSKI, *Jeżus Chrystus jedyny Zbawiciel świata, wczoraj, dziś i na wieki*. Program duszpasterski na rok 1996/97, Katowice 1996, ss. 548.

Obszerny tom materiałów homiletyczno-katechetycznych do duszpasterskiego wykorzystania w roku 1996/97, który jest pierwszym rokiem drugiej fazy bezpośredniego przygotowania do Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 (por. Jan Paweł II, *Tertio millennio adveniente*, 40). Cały tom został podzielony na dziesięć części. W każdej części jest wprowadzenie z nauczania papieskiego lub innych dokumentów kościelnych, następnie przedruki i artykuły oryginalne. Z biblijnych przedruków zauważa się: komentarz bpa K. Romaniuka do 4. rozdz. Ewangelii św. Łukasza; *Chrzest Jezusa* w opracowaniu ks. J. Kudasiewicza; *Pismo święte i liturgia źródłami życia religijnego* pióra o. A. Jankowskiego OSB; A. Cholewińskiego SI i B. Mokrzyckiego SI, *Nabożeństwa biblijne*; o. L. Mycielskiego OSB, *Jak czytać Pismo święte? List do Brata*. Z artykułów pisanych specjalnie dla zbioru (ciągle z działu biblijnego) trzeba wymienić: ks. S. Pisarka, *Biblia źródłem poznania Chrystusa i Bożego planu zbawienia*; abpa H. Muszyńskiego, *Historiozbawczy wymiar Jubileuszu Dwutysiąclecia od Narodzenia Chrystusa*, czy ks. J. Kozyry, *Kilka propozycji dla spotkań z Biblią*.

Bogaty zestaw materiałów i propozycji, wydany staraniem abpa D. Zimonia, metropolity katowickiego i przewodniczącego Komisji Duszpasterstwa Ogólnego Episkopatu Polski, nakładem Wydziału Duszpasterskiego Kurii Metropolitalnej w Katowicach.

Kraków

Ks. JERZY CHMIEL

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY

COLLOQUIUM POLONORUM

1993–1994 t. 12

Malina A. ks., Misiarczyk L. ks., *Fragment Ewangelii Marka w Qumran*, 29–47; Sobolewski Zb. ks., *Kobieta w Starym Testamencie i nauczaniu Jezusa*, 48–69